

Oponentský posudek

Ústav románských studií FF UK

Název BP: **Strategie asimilace v raném románu Patricka Modiana**

Autor BP: Adam Dufek

Vedoucí BP: doc. PhDr. Eva Voldřichová Beránková, Ph.D.

Oponent BP: PhDr. Závěš Šuman, Ph.D.

Ve své BP se autor zaměřil na ranou tvorbu významného současného spisovatele, nositele Nobelovy ceny Patricka Modiana. V korpusu tří románů, tvořících volnou trilogii, postihl základní Modianovu tematiku s akcentem na krystalizaci autorovy poetiky, tak jak se plně rozvíjí v jeho pozdějším díle. Metodologicky se A. Dufek opírá o naratologický přístup, jež vzhledem k Modianovým leitmotivům, spjatým s neuralgickými body poválečné Evropy, zejména Francie, propojil se sociologickou perspektivou (podmínky a možnosti asimilace/adaptace). Osou Dufkových analýz je tedy motivicko-tematická, poměrně stálá konfigurace individuální nezačleněnosti: židovství ve smyslu náboženské i etnicko-národnostní příslušnosti, obtížná, neřku-li nemožná asimilace a rozptýlená, „difuzní“ identita jakož i ztráta opěrných morálních a povšechně hodnotových bodů v důsledku válečného kataklysmatu a holokaustu, které se vepsaly do individuální i kolektivní paměti jako traumatizující selhání evropského humanismu.

A. Dufek se věnuje této problematice v románech *La Place de l'étoile* (1968), *La Ronde de nuit* (1969) a *Les Boulevards de ceinture* (1972), jejichž provázanost spočívá právě v postupném autorském ohledávání všech výše uvedených témat-otázek. V úvodu svého rozboru autor BP poukazuje na autobiografický základ Modianova zkoumaného fikčního světa, vlastnost, jíž se Modiano včleňuje do dominantní tendence francouzské prózy posledních desetiletí; dobře si všímá i dalšího jejího

rysu, totiž mísení fikčnosti a fakticity bez jasných, ostře vydělitelných hranic.

Tato BP se vyznačuje pozornou, poměrně přesnou analýzou i úspěšným zvládnutím naratologické terminologie a příslušných analytických postupů (reference k naratologické literatuře však nejsou uvedeny). A. Dufek se rovněž dobře pohybuje v makrostruktuře a uznání si zaslouží i jako nadprůměrný syntetik. Méně dobře si však vede na úrovni mikrostruktury: rozbor je místy mírně roztěkaný a nesouvislý, ne zcela ústrojně je propojen pohled naratologický s uváděnými archetypy některých postav. Také zcela chybí stylistická analýza a práce s úryvky, byť jednu podkapitolu autor označuje jako „Vývoj stylu“ – tímto označením však rozumí tematicko-naratologickou analýzu, nikoli konkrétní jazykové prostředky, jimiž se nejednoznačnost identity a souvisejících otázek u Modiana projevuje.

Okrajově se v práci setkáváme s nadměrným či zbytečným opakováním, s nevhodně expresivním výrazivem („divoký opilý karneval“, s. 14), a s občasnou toporností ve výběru a kombinaci slov („existence vedlejších postav je redukována na archetypy“, s. 14, „zahazuje veškeré idealizace“, s. 32). Pečlivější redakce by práci jistě prospěla.

Úhrnem je však beze sporu úroveň této BP mírně nadprůměrná, zvláště oceňuji autorovu schopnost stručné, avšak výstižné syntézy. Do budoucna autorovi doporučuji, aby se zaměřil na větší a průkaznější provázanost mezi částí analytickou a obecnými tezemi a idejemi.

Jelikož spis splňuje všechny požadavky kladené na tento typ závěrečných prací, doporučuji jej k obhajobě a navrhuji hodnocení mezi „výborně“ a „velmi dobře“, v závislosti na průběhu obhajoby.

